

Rjøbenhavn holdt et større kommunalt Møde, hvori dette Spørgsmaal blev forhandlet, og Sagen fik et godt Stød fremad. Dagen forinden var det, jeg sidste Gang indbragte et lignende Lovforslag her i Folkethinget, som anden Gang blev vedtaget her og sendt til Landsthinget. Det gik da tillige et Skridt fremad. Første Gang havde Landsthinget strax stemt imod Lovforslaget ved 1ste Behandling, men da det igjen kom til Thinget, lod dette det gaa til 2den Behandling og nedsatte et Udvalg, og dette Udvalg stillede sig i det Hele sympathetisk overfor selve Tanken, men fandt, at Forslaget, som det forelaa, ikke gjorde tilstrækkelig Fyldest, og henstillede til Regeringen at lade Sagen gaa videre. Regeringen lod den da gaa videre til Borgerrepræsentationen, og der foreligger baade Forhandling og en Betænkning fra denne om Sagen. Jeg tror, at naar man sammenligner det Forslag, der nu er fremlagt, med det tidligere, vil man finde, at det foreliggende har taget Hensyn til, hvad der den Gang blev indsendt, og at de fleste Mlemper, som man den Gang fandt, nu ere fjernede. Inden jeg gaar videre, maa jeg dog klare en Misforstaaelse, hvori man ofte gjør sig skyldig. Man taler om Forholdstalsvalgmaaden og Mindretalsvalgmaaden, som om de vare Et og det Samme; men det er ingenlunde Tilfældet. Ved at bruge Ordet Mindretalsvalgmaade sætter man gjerne Forholdstalsvalgmaaden i Modsetning til Flertalsvalgmaaden; men Forholdstalsvalgmaaden er ikke alene en virkelig Flertalsvalgmaade, men den er den eneste virkelige og sande Flertalsvalgmaade. Den absolute Flertalsvalgmaade er en Art Absolutisme, hvorved Flertalsstyrani kan gjøre sig gjældende, idet Halvdelen plus 1 kan udelukke Halvdelen minus 1, og ved Flertalsvalgmaaden sammensættes Flertallet saaledes, at to Mindretal forene sig, saa at der ikke er noget sandt Flertal. Ved Forholdstalsvalgmaaden er der derimod netop meget større Sandsynlighed for, at man faar det sande Flertal frem, idet det derved opnaas, at mange Afstigninger af Vælgerbefolkningen blive repræsenterede. I vore Dage er det jo ikke muligt, at hele Folket kan møde paa Torvet, deltage i Forhandlingerne og stemme; derfor maa det repræsenteres. Men det er aldeles falsk at ville udelukke næsten Halvdelen af Folket fra at blive repræsenteret; den eneste rigtige Maade er, at alle Afstigninger komme frem. At ville udelukke store, betydelige Mindretal er ligesaa urigtigt, som om man f. Ex. ved en Repræsentation for Danmark vilde udelukke de mindre Der

som Møen, Erø, Langeland osv. Der gives ganske vist Mindretalsvalgmaader, og dersom der — forudsat at mit Lovforslag bliver til Lov — ikke opstilles flere Kandidatlister eller tilstrækkelig mange Kandidater, maa man bruge en Mindretalsvalgmaade. Man er da nødt til at hjælpe sig med en akkumulativ eller ophobende Valgmaade. Ved Mindretalsvalgmaaden kan nemlig et eller maaffe flere Mindretal ved Sammenhold fikke sig at komme med til Forhandling; men det bliver ingen forholdsvis Repræsentation. Proportionaliteten er ikke betragget derved. Ved Forholdstalsvalgmaaden derimod opnaas, at enhver Meningsgruppe repræsenteres i Forhold til sin Talrigbed, naar den ikke danner et rent forsvindende, ubetydeligt Mindretal, men har en vis Størrelse, naar det er saa stort som Vælger-tallet divideret med Repræsentanttallet. — For at lette Oversigten over Lovforslagets Indhold har jeg ved Trykningen ladet de to Punkter fremhæve, der nærmest kaste Lys over det Hele. Det er ligesom de to Fyr eller faste Støttepunkter, som ere lette at overse. De findes i § 5, 6te Punkt og i § 9, Repræsentanternes Fordeling paa Kandidatlisten. Det er kun tilskyndende, at det her foreslaaede ser indviklet ud. Det er kun i Theorien, at det er Tilfældet; i Praxis er det meget simpelt; Vælgerne stemme saa frit, som det er muligt og fornuftigt. De stemme saaledes, at de sætte Kandidaterne paa deres Stemmesedler, i hvilken Orden Enhver vil; de kunne stemme paa Enhver af dem, der foreslaas. Herved faar enhver Kandidat flere eller færre Stemmer. Der er altsaa den størst mulige Frihed i den Henseende, og det er ikke vanskeligt at finde ud af, hvad man har at gjøre i den Henseende. For Vælgerne er Arbeidet saaledes meget let. Tungere er det for Lederne, der maa en vis Vedelse til. Lederne ere dels de, der foreslaa Kandidatlisterne og saaledes deltage i at være Stillere, dels paa en Maade Kandidaterne selv. Tungest er Arbeidet for Valgbestyrelsen, men det gjør ikke saa meget, at den kommer til at trække det tungeste Læs, naar kun Retfærdigheden vinder derved. Smidlertid, Valgbestyrelsens Arbejde og navnlig de Beregninger, den har at gjøre, ere ikke vanskelige, end at jeg tror, at man trostlig kunde overlade Eleverne af en Borger-skoles ældste Klasse at gjøre disse Beregninger. Naar Tallene blive lidt store som her i Rjøbenhavn, blive de høist behjælpede ved den endelige Sammenlægning, og der kan derhos være Tale om at udføre nogle Divisioner. Men jeg kan troste med, at